

28 juli 2019

AL ZOU DE VIJGENBOOM NIET BLOEIEN...

Bijbellezing: Habakuk 3

Habakuk zingt een lied: *17Al zal de vijgenboom niet in bloei staan... en er geen vrucht aan de wijnstok zijn, al zal de opbrengst van de olijfbom tegenvallen... en zullen de velden geen voedsel voortbrengen..., al zal het kleinvee uit de kooi verdwenen zijn... en er geen rund in de stallen over zijn – 18Ik zal dan toch in de HEERE van vreugde opspringen, mij verheugen in de God van mijn heil.*

Ook al waren de stallen leeg en de fruitbomen kaal..., ook al was er niets te verwachten en dreigde er vreselijk groot gevaar..., toch in de HEERE van vreugde opspringen, toch bijzonder gelukkig zijn in God. Hoe is dit mogelijk? Wat bijzonder! En zou dat ook in mijn leven zo kunnen zijn? Dat is het thema van deze preek.

Habakuk, waar komt die geweldige positiviteit, die vreugde vandaan...?

Het waren in ieder geval niet de levensomstandigheden van Habakuk. Habakuk riep het in hoofdstuk 1 nog uit tot God: 'hoe lang nog, HEERE? Ik roep om hulp, maar U antwoordt niet. Ik schreeuw 'geweld'..., maar U verlost niet'. Habakuk zag om zich heen allemaal onrecht, corruptie, uitbuiting. Ieder leefde voor zichzelf. Zonder God of gebod. Deed God dit niets?... Nu, Habakuk had vervolgens ook gehoord wat God er aan ging doen. God zou toch in actie komen. God zou het volk van de Chaldeeën, het rijk van Babel, op Juda afsturen... dat zal Juda kleinmaken, inlijven bij het grote rijk van de Chaldeeën. Juda zal daardoor wakker geschud worden... Maar dat wrede, niets- en niemand ontziende volk van de Chaldeeën..., dus: nog veel meer onrecht en geweld!... was dit Gods oplossing? Waarom nu zo, God...?

Maar als Habakuk, nadat hij zich schor heeft geschreeuwd tot de hemel, stil wordt om antwoord van God te ontvangen... - prachtig(!): Habakuk wacht dus op antwoord, hij wordt stil voor God om naar God te luisteren – als Habakuk zo op zijn wachtpost staat, zoals hij het zelf zegt (2:1), dan krijgt hij vervolgens een visioen te zien (3: 3-15)

Habakuk ziet God verschijnen: ¹³God kwam van Teman, de Heilige van het gebergte Paran.', zo vertelt Habakuk aan ons zijn visioen. Teman, het gebergte Paran, dat is vanuit Juda gezien het zuiden, de woestijn, in de buurt van de Sinaï. Waar God lang geleden zo indrukwekkend aan Zijn volk is verschenen, meerdere malen tijdens de woestijnreis, daar vandaan treedt God nu weer op hen toe. God komt naar hen toe. Met macht en majesteit. Habakuk sidderde ervan, zo vertelt hij later... God verschijnt in al Zijn macht en majesteit. Met een glans als van het zonlicht (nu, iets van de kracht van de zon hebben wij in de afgelopen week wel ervaren...) Voor Hem uit ging de pest en de gloed (of: de pestilentie, zo kan je ook vertalen), volgde Hem op de voet. God wordt begeleid door twee lakeien: de pest en de pestilentie. Het is dus geen feestelijke intocht, het is een verschijnen in licht en majesteit, maar ook in wraak en oordeel. De aarde schudt. Alles wat vast staat, begint te wankelen. De eeuwige bergen staan te trillen..., de heuvels storten in, alsof zij voor God buigen... de woongebieden van de bedoeïenen, waar God op Zijn tocht vanuit de woestijn langs gaat, raken in angst (vers 7): de tentkleden, de tentdoeken van Midian sidderden, zo beschrijft Habakuk... Wat een ontzagwekkend gebeuren..., huiveringwekkend..., zo groots... God Zelf verschijnt! Kunt u er zich iets bij voorstellen, hoe Habakuk hiervan onder de indruk moet zijn geweest?...

En dan vertelt Habakuk: ¹³U bent uitgetrokken tot heil van Uw volk, tot heil van Uw Gezalfde. God was opgestaan..., God

was verschenen in al Zijn macht en majesteit... om Zijn volk te redden... 'Tot heil van Uw Gezalfde': tot redding van de gezalfde koning, tot zegen van het koningshuis. Wat een indrukwekkend visioen. Habakuk hield zijn adem in... want als de Chaldeeën zouden komen – een straf van God, zoals God had gezegd - om het volk te onderdrukken... en als nu God Zelf zal komen met pest en pestilentie, met oordeel en wraak... hoe zouden zij als volkje dan nog kunnen bestaan? Waar moesten zij heen? Habakuks hart kromp ineen. Maar... God kwam juist nu om te redden. De maat was vol. Het was genoeg. Het was volbracht. God zal Zijn volk redden, hen bevrijden van die vreselijke onderdrukker. God beweegt Zich in het geweld van de wereld, in het woeden van de volken... om dat kleine volkje van Hem te redden... dat kleine volkje, waar zoveel aan mankeerde... maar God zal hen genadig zijn en redding schenken.

Nu, *dit* was het wat Habakuk zoveel kracht gaf. Habakuk zag het onrecht in de samenleving. En hij zag vreselijk op tegen de vijandelijke inval van de Chaldeeën. En toch..., toch kon hij nu van vreugde opspringen..., ook al zou de vijgenboom niet bloeien en zal er geen rund in de stallen over zijn.. Ook al was het een en al ellende, spanning en angst op dit moment... 'Ik zal dan toch in de HEERE van vreugde opspringen, mij verheugen in de God van mijn heil, van mijn redding!' Omdat Habakuk dit geweldige visioen heeft gezien..., heeft hij de moed en kracht om nu te wachten op die dag van verlossing en redding, kome wat komt.

De meesten van ons zullen het waarschijnlijk zonder visioenen moeten doen in hun leven. Maar toch durf ik te zeggen: eigenlijk hebben wij nog meer reden dan Habakuk om van vreugde op te springen. Eigenlijk hebben wij nog veel meer reden om ons te verheugen in de God van ons heil, zoals Habakuk dat zo prachtig uitzingt. Want Habakuk moest er maar op vertrouwen dat het zal gaan gebeuren. En waarschijnlijk heeft hij eerlijk waar(!) van die hele bevrijding van Juda niets meegemaakt in zijn eigen leven. Hij mocht het zien en doorgeven... om de volgende generaties ermee te bemoedigen. Maar wij..., wij mogen als christelijke kerk een ander geheim met ons meedragen: *Pasen*. God is inderdaad verschenen, zo weten wij. Op een ongekende wijze. In Jezus Christus. Als je dat op je in laat werken, dan doet je dat sidderen zoals Habakuk..., dan word je sprakeloos, zoals Habakuk van zichzelf zei. God verscheen. En opnieuw sprak Hij woorden van oordeel en recht. Want de maat was vol. God verscheen opnieuw om het oordeel te voltrekken! De zon vbleekte op het hoogtepunt van Zijn komst... alles werd duister... drie uur duisternis midden op de dag... God voltrok het oordeel... tot redding van Zijn volk... want Hij nam het oordeel en de straf *Zelf* op Zich. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem.

Wij christenen dragen een geheim, een mysterie met ons mee: *Pasen*. Wij mogen weten dat het volbracht is. Wij mogen weten dat het oordeel gedragen is. Ja, wij roepen het nog steeds uit vanwege al het onrecht. En ook wij sidderen als wij denken aan Gods heiligheid en onze onheiligheid... Maar wij weten: inderdaad is God uitgetrokken tot redding. Er is redding. Er is hoop. Niet ooit eens..., hopelijk later..., ergens in de verre toekomst... Nee, wij leven van hoop die werkelijkheid is geworden. ... Wij leven van liefde die ons is aangezegd. ... Wij leven van vergeving en genade ondanks alles en door alles heen. ... Wij leven van bescherming en trouw van God. Van God Die er is uitgetrokken... vanuit de hemel... om hier in het woeden van al die volkjes... in die chaos en ellende die wij er van hebben gemaakt... een nieuw begin te maken.

En daarom zien wij ondanks dat vijgenbomen al dan niet in bloei staan... en er soms weinig vrucht is aan de wijnstok... en de stallen soms behoorlijk leeg zijn... daarom zien wij uit naar dat toekomstige moment dat de redding volkomen zal zijn. Dat er vrede zal zijn. Dat er geen onrecht meer zal zijn. Dat de wereld door het oordeel heen gezuiverd zal zijn, nieuw zal worden... als God opnieuw zal komen in al Zijn heerlijkheid

en majesteit. Johannes vertelt in het boek Openbaring (1: 7-8): *Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben. En alle stammen van de aarde zullen rouw over Hem bedrijven. Ja, amen. 'Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde', zegt de Heere, 'Die is en Die was en Die komt, de Almachtige'.*

Is dit al door je heengegaan? Heb je al een keer je ogen gesloten om dit werkelijk voor je te zien? Wat er gebeurd is met Pasen..., wat er toen voor jou is gebeurd... en wat er straks zal gaan gebeuren met de wereld en met ons...? Habakuk viel sprakeloos..., hij sidderde en verloor alle kracht in zijn benen... Je kunt alleen nog maar op je knieën vallen... Beseft je tussen welke twee brandpunten van de tijd jouw kleine leventje zich bevindt: Pasen, achter je... en Gods eeuwige toekomst voor je...

Maar wat een geweldige vreugde, wat een power mag dit aan je leven geven! Dit is de vreugde, waaruit je mag leven. Waardoor je mag opspringen. Mag jubelen. Mag zingen. Misschien tegen al je ellende, twijfels en ballast in mag zingen.

Laten wij nog wel even heel goed naar die woorden van Habakuk kijken, want het luistert hier heel nauw. Bij een verkeerde interpretatie zou het kunnen zijn, dat je juist helemaal niets met deze vreugdevolle Habakuk kunt, maar dat is natuurlijk niet de bedoeling.

'Ik zal dan toch in de HEERE van vreugde opspringen...' 'Ik zal dan toch'..., in het Hebreeuws staat het er iets ingewikkelder, maar het is in ieder geval een contrast dat Habakuk aangeeft. Hij is aan het prijzen, loven en zingen..., maar hij staat niet bepaald met de ogen gesloten te zingen. Nee, wat er tegelijkertijd om hem heen gebeurt, dat doet hem heel veel. Dat raakt hem diep. Wij hoorden hem vorige week nog roepen: 'het lijkt wel alsof U niet luistert, Heere!'

Je vreugde vinden in God, dat betekent niet dat je verleden geen pijn meer doet, of dat de zorgen in je familie je niet meer interesseren. Het is vaak en-en. En pijn. En vreugde. Je moet maar te horen krijgen dat je ms hebt of kanker. Je moet maar te horen krijgen dat je ontslagen wordt. Die onverwachte diepe tegenvaller... Opeens hoor je als een donderslag bij heldere hemel dat je man niet meer van je houdt, dat je zoon verslaafd is, dat je dochter weg wil. Of dat jouw vriendin de verkering opeens uitmaakt, of dat je vader en moeder uit elkaar gaan. Plotseling stort je leven totaal in... Je kunt niet zomaar boven deze dingen uit gaan zingen en je vreugde gelijk hervinden. Nee, het is soms een uithouden. Een pijn met je blijven meedragen.

Maar toch... toch zingt Habakuk. Hij blijft niet alleen vertrouwen ondanks de aanvechting en moeite. Toch geloven ondanks alles. 'Niet klagen maar dragen'..., nee het is meer: Habakuk is *vol van vreugde*: 'ik zal dan toch van vreugde opspringen in de God van mijn heil.'

Hoe kan dat?

Nu, vreugde is iets anders dan dankbaarheid. Dat moet je niet met elkaar verwarren: natuurlijk is het heel belangrijk om ook dankbaar te zijn richting God. Maar dankbaar zijn, dat kan niet altijd. Want je kunt niet dankbaar zijn voor een goede oogst, als de wijnstok inderdaad geen vrucht geeft en de velden er verschroeid bij liggen. Je kunt niet zomaar dankbaar zijn, als je zojuist weduwe bent geworden, of als je voor de tweede keer gezakt bent voor je examen.

Bovendien: ik merk bij mijzelf dat het niet alleen ellende is, die je dankbaarheid soms in de weg kan staan. Ook het goede dat je ontvangt, juist het goede, kan soms je dankbaarheid en je vreugde in God in de weg staan. De welvaart in ons land zorgt niet voor meer geloof, maar eerder voor een gebrek aan behoefte om te geloven. Ik zou daarom het lied van Habakuk in onze situatie haast zo vertalen: ook al zou de vijgenboom ook dit jaar weer helemaal in bloei staan en zal de wijnstok in onze kassen weer 20 procent meer vrucht geven dan vorig jaar, en ook al zal de opbrengst van de olijfboom ons weer doen verbazen, de velden ondanks de droogte vol met gewassen staan en onze megastallen vol met vee..., ik zal

toch niet vergeten om van vreugde in de Heere op te springen en mij te verheugen in de God van mijn heil, ook al heb ik dat heil op dit moment helemaal niet zo nodig omdat het eigenlijk prima met mij gaat.

Dankbaar zijn..., dat is soms iets heel lastigs... Maar je verheugen-in-God, dat is iets anders dan dankbaar zijn... Verheugen in God, dat is *Hem het centrum van je leven laten zijn*. Een diepe verbondenheid met Hem. Verheugen in God..., dat is je focussen op Hem. Niet alleen omdat Hij veel cadeaus geeft en je een rijk gezegend leven hebt. Niet alleen om dat je door het geloof in Hem verzekerd bent van een plekje in de hemel. Het is anders..., het is meer..., het is dieper... je verheugen in God, dat is: *God liefhebben om Wie Hij is*. Beseffen dat Hij je Schepper is. Je hemelse Vader, vol met Zijn geduld en trouw. Dat Hij je Redder is. Redder van je zonden, je machteloosheid en zwakheid. Beseffen dat Hij je toevlucht is, in je angsten, in je verdriet. Beseffen dat Hij je Weldoener is Die je al deze mogelijkheden hebt gegeven die je hebt. Beseffen dat Hij het Einde is – Ik ben het Begin en het Einde – de God Die eeuwig met je verbonden wilt zijn.

Vreugde in God – je op Hem focussen, Hem liefhebben om Wie Hij is - dat gaat boven alles en iedereen uit. John Piper, een bekende Amerikaanse theoloog, schreef in dit kader eens dat wij mensen vaak gewoon niet genoeg genieten en onszelf tekort doen. Wij moeten als christenen niet tegen de mensen om ons heen zeggen dat zij veel te veel bezig zijn met genieten en leuke dingen doen en zichzelf vermaken..., maar wij moeten hen vertellen dat zij veel te weinig genieten. Je moet nog veel meer gaan genieten dan je nu al doet! Maar daarvoor moet je niet nog meer dagjes uit gaan en nog meer vakanties en nog meer gadgets voor in huis zien te vinden..., daarvoor moet je je focussen op God. Op Wie Hij is. In Hem mag je je echte vreugde vinden. Ook al zijn de stallen op een gegeven moment leeg en is er geen vrucht meer aan de olijfboom te vinden. Echte vreugde door in je op te nemen Wie God is en Wie Hij voor jou wil zijn.

Dat vraagt dus wel focussen. Niet je dag beginnen met alles-wat-je-moet-doen en je dag eindigen met nog een uurtje internetten of tv en dan moe in slaap vallen. Nee, met Hem opstaan. Met Hem je dag afsluiten. In je vreugden je op Hem richten. Maar ook in je dieptepunten. Steeds weer je richten op Wie Hij is. Je daarin verdiepen. Je door Hem laten verwonderen en verrassen. En daarbij steeds weer die twee brandpunten voor ogen houden, waar je leven tussen in is geklemd: Pasen, achter je.. waar God in Zijn hart liet kijken... en de eeuwige toekomst voor je, waar God voor altijd Zijn hart met je wilt delen.

Guido de Bres kwam op 45 jarige leeftijd in de gevangenis terecht. Hij was zeven jaar getrouwd geweest en had met zijn vrouw vijf kinderen ontvangen. En op 31 mei 1567 zou hij worden opgehangen aan de galg. In de gevangenis schreef hij een brief aan zijn vrouw: "ik ben verheugd, mijn hart is opgewekt, mij ontbreekt niets." Je in God verheugen.

Maar wij hoeven niet eens naar de zestiende eeuw terug, naar de gevangenis... Afgelopen week hoorde ik een gemeentelid van de Ontmoetingskerk op het sportveld getuigen hoe zij door alle crises van haar leven heen God had gevonden en Zijn liefde had ontdekt. En dit gaf zoveel vreugde..., dat gunde ze aan alle kinderen en jongeren op het veld.

Ik gun het ook u en mijzelf. Zullen wij ons daarom op God richten, in alle dingen? Hem de tijd en ruimte in ons leven geven om Zichzelf te laten zien? Dan kan er nog heel veel in ons leven gebeuren..., angstig veel... maar Pasen ligt achter ons..., de eeuwigheid ligt voor ons... en God is met ons. Wat een vreugde!

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl